www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 235. Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 9 жовтня 1931. VOL. XXXIX. No. 235. Jersey City, N. J., Friday, October 9, 1931. THREE CENTS.

БАНКИРІ ОДУШЕВЛЕНІ ПЛЯНОМ ГУВЕРА

ЗАЯВЛЯЮТЬ, ЩО БАНКАМ БУДЕ ЗОРҐАНІЗОВАНА ДОПОМОГА НА ПРОТЯЗІ 10 ДНІВ.

НЮ ЙОРК. — Джордж Герисон, ґовернор „Федерел Резерв Бенк оф Ню Йорк", видав заяву, якою повідомляє, що вже зорґанізовано комітет банкирів, котрий має перевести в життя фінансовий плян Гувера. Герисон подає, що нюйорські банки беруть у тій акції провід, згідно з бажанням президента, та що до 10 днів буде зложений потрібний капітал у сумі $500,000,000 і буде вже можна давати допомогу тим банкам, які терплять через заморожений фондів.

ГУВЕРОВИ ҐРАТУЛЮЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — До Білого Дому надходять з усіх сторін краю телеґрами, в яких ріжні визначні люди ґратулюють президентови за його фінансовий плян.

ЗА ДАЛЬШУ МОРАТОРІЮ І РОЗЗБРОЄННЯ.

АТЛЕНТИК СІТИ. — На конвенції „Америкен Бенкерс Асосіейшен" говорено про великі користи, які матиме для банків теперішня акція Гувера, а разом з тим підчеркнено, що Америка повинна приступити до проголошення довшої мораторії на воєнні довги та попирати всіми силами змагання до роззброєння.

ХОЧЕ ПОПРАВИТИ РІЕЛ ЕСТЕЙТ БИЗНЕС.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер мав ще одну важну конференцію з банкирами і ріелестейтниками в справі піднесення будівельного промислу й улекшення кредиту на недвижимости.

ЕДИСОН БЛИЗЬКИЙ СМЕРТИ.

ВЕСТ ОРЕНДЖ (Ню Джерзи). — Томас Едисон занепадає постійно на здоровлю. Лікарі кажуть, що для нього нема вже ратунку і смерть є тільки питанням кількох найближчих днів.

Ця сумна новина облетіла цілий край. З усіх сторін надходять запити про стан здоровля славного винахідника. Президент Гувер запитував телефонічно й просив інформувати його частіше.

ПРОСТОТА НА ПОХОРОНІ МОРА.

ЕНҐЛВУД (Ню Джерзи). — Сенатора Мора поховано без великих парад і відправ. Проповідник відчитав над домовиною короткий виїмок з Плятона про розмову з поганським фільософом Сократом про красу душі й богацтво. Над гробом відчитано з євангелія Матея те місце, де говориться про Бога, що приймає до себе доброго й вірного слугу. На домовині був тільки один вінець, а це від президента Гувера.

Церемонія в церкві тревала дуже коротко, але мала дуже поважний характер. На похорон приїхав бувший президент Кулидж, був заступник президента Куртіс, два секретарі, делеґація від конґресу і богато інших великих достойників.

На домагання родини поїхала на цвинтар тільки найближча родина, всього коло 20 осіб. Між нею бракувало зятя Линдберґа й відданої за нього дочки покійника.

ФОТОҐРАФУВАЛИ В ТЕМНОТІ БЕЗ СВІТЛА.

РАЧЕСТЕР. — Компанія Істмен Кодак робила проби з новим винаходом, який уможливлює фотоґрафування в темноті без вибухаючого світла, якого досі вживали в таких випадках. Фотоґрафії випали дуже добре. Це є перший того роду винахід.

АРМІЯ МАЄ ПОМАГАТИ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни видав до армії приказ, яким взиває всіх жовнірів до участи в боротьбі з безробіттям та до жертв на допомогу безробітним.

5,000 БЕЗПРИТУЛЬНИХ ШУКАЮТЬ ЗАХИСТУ.

НЮ ЙОРК. — „Сентрал Реджістрейшен Бюро" записало за один тиждень своєї діяльности 5,000 безпритульних осіб, котрі шукають даху і поживи. Між ними, каже бюро, є богато людей старших, але здорових, котрі в нормальних часах могли би мати роботу. Назагал, кажеться далі у звіті, ті люди виглядають на чесних і порядних.

АРҐЕНТИНА НЕ МАЄ ЧИМ ПЛАТИТИ.

МОНТЕВІДЕО. — Провінція Буенос Айрес в Арґентині здержала всі виплати, бо в касі нема грошей.

БУДУТЬ ГОВОРИТИ ЗА ВОЄННІ ДОВГИ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту припоручив американському амбасадорови в Парижі, щоби він подав до відома французького премієра Лявала, що підчас його побуту у Вашинґтоні буде теж мова про воєнні довги.

КОНВЕНЦІЇ КОШТУЮТЬ ДОРОГО.

НЮ ЙОРК. — Обчислено, що в 1930 р. делеґати на ріжні конвенції, які відбувалися в Ню Йорку, видали приблизно $80,000,000. З тої суми видали делеґати $32,000,000 на ріжні закупна по склепах.

ПОВНО ҐОТІВКИ.

Мимо депресії маємо тепер в обігу величезну суму ґотівки, бо $5,246,000,000. Це дається пояснити тим, що через паніку приватні люди держать при собі який міліярд долярів. Крім того богато є замороженого гроша через замкнення богатьох банків. А й банки держать тепер більшу скількість ґотівки, бо люди більше вибирають.

АРЕШТУВАННЯ В ТОРОНТІ.

З Торонта доносять, що ніччю переведено там ревізію в помешканню Матвія Поповича, що є одним з комуністичних провідників серед Українців у Канаді. Свого часу він був редактором „Укр. Робітничих Вістей". Поліція забрала багато комуністичної літератури та арештувала його.

ГОСТРА ЗИМА В БРАЗИЛІЇ.

Цьогорічна зима дається в знаки всім, не тільки Паранцям, мешканцям полудневих штатів, але і в Сан Павльо мороз наробив богато шкоди. В Порто Алеґре мороз дійшов до 5° нижче зера. В Палмас упав сніг, а також у Парані на дорозі, що веде з Куритибы до Антоніни (Ґраціоза), впав сніг на кільометрі 21. Сильний мороз був у неділю, 9 серпня. В Парані нотовано тоді 5° нижче зера.

ЩО ДІЄТЬСЯ В РІО ДЕ ЖАНЕЙРО.

Недавно тамошня поліція занотувала сумні випадки. Власник одного цирку купив собі 3-літню дитину від вбогої матері за невелику суму. Мати продала дитину, щоби могла чим жити. А власник цирку дитину держав у клітці разом з малпами, бив її, катував, їсти не давав, поволи вигинав руки і ноги, щоб дитина була здібна скакати — заробляти на цирк.

Інший випадок був такий, що до поліційного жовніра приступив чоловік, і просив, щоб він відвів його на поліцію, а там перед комісарем він відкриє одну справу. На поліції сказав цей чоловік, щоб його арештували; він у вязниці буде робити все, що скажуть, навіть хай його бють, щоби тільки дали їсти, бо він від 4 днів в устах нічого не мав.

БРАЗИЛІЯ ВІДПЛАЧУЄТЬСЯ.

Цього року уряд в Арґентині посумнів. Ще ніколи Бразилія не спровадила так мало пшениці з Арґентини як у біжучому році. І Бразилія може сказати: ще ніколи так мало герви (чаю) Бразилія не висилала Арґентині, як цього року. Так взаїмно карають себе дві републики Полудневої Америки.

МОРСЬКІ ЦИГАНИ.

Біля Филипинських островів жие племя, яке загально називають „морськими циганами". Ці цигани не лише родяться в човнах, але й у човнах стало перебувають і в човнах умирають та похороняють себе. Коли виходять на сушу, дістають завороту голови. Головним їм заняттям — розбишацтво. Човнами по 8 душ допливають до острова Яви. З вигляду подібні до людей кавкаської раси. Звідки це племя взялося, покищо ще не провірено.

СТРАЙК ПОШИРЮЄТЬСЯ.

В Лоренс, Масс., замкнено цілковито 6 великих фабрик, бо застрайкували 23,000 робітників проти 10% зменшення платець.

ВОЛІВ ДІСТАТИСЯ ДО ТЮРМИ, НІЖ ГОЛОДУВАТИ НА ВОЛІ.

Вінніпеґський безробітний Петро Семенців не міг дістати роботи, ні міської допомоги, тому постановив дістатися до вязниці, щоби не журитися про мешкання і харч. Він кинув каменем у вікно місцевого театру, збив його і сам віддався в руки поліції. Його засуджено на три місяці тюрми. — Цей факт кидає яскраве світло на відносини безробітних у Канаді.

ЗВІРЯЧІ ЖОЛУДКИ НА МАЛОКРОВНІСТЬ.

Досі лікувалося гостру анемію (малокровність) у той спосіб, що поручалося недокровним їсти багато печінки. Недавно лікарі переконалися, що таку лікуючу силу, як печінка, мають і звірячі жолудки, свіжі й сушені. Найліпше варити жолудок у молоці і давати хорим їсти. Цей лік на малокровність є, по твердженню лікарів, дуже успішним і майже нема випадку, щоби вилікувана ним людина захворіла знову на малокровність.

ПОСТРІЛИЛА МУЖА Й ОТРУЇЛАСЯ.

Нервово хвора 47-літня Розалія Виліск з Гей Лейкс, Алберта, підозрівала, що її муж хотів отруїти її затроєними яблоками й тому постановила пімститися на ньому. В неділю вечером, як він ніс молоко для безрог з хати до хліва, вона вистрілила до нього з рушниці й тяжко поранила. Відтак приготовила собі отрую з йодини, вибігла під стіжок сіна, що знаходиться на фармі, й там отруїлася. Повідомлена поліція забрала тяжко пораненого Виліска до шпиталю. Його дружину знайдено мертвою.

Виліски прибули до Канади 25 літ тому з середущої Европи, правдоподібно з бувшої Австрії. Мали три кводри землі й шіснацятеро дітей, з яких найстарші вже давно покинули дім. Є надія на виздоровлення Виліска.

ДЛЯ ДЕПОРТАЦІЇ МУСИТЬ БУТИ ПІДСТАВА.

Багато робітників у Канаді через брак роботи знайшлися в дуже критичних відносинах і добровільно голосяться до відповідних урядових чинників, щоби їх депортувати до країн, звідкіля вони прийшли. В самій провінції Саскачеван зголосилося до депортації поверх 150 робітників.

Саскачеванський комісар Вестґейт звернувся в справі депортації до домініяльного міністерства імміґрації й звідтіля одержав відповідь, що міністерство не може депортувати тих робітників, яких справи не підпадають під депортаційний закон. Мимо того, що деякі робітники знайшлися без праці і без засобів до життя, навіть на їхне найсильніше бажання не можна їх депортувати, як вони не провинилися нічим проти депортаційних правил. Депортація даної особи не залежить від її волі.

15-ЛІТНЯ ЗЛОЧИННИЦЯ.

У Берні моравськім арештувала поліція 15-літню ученицю, що поповнила злочини вимушення. Молода злочинниця післала 15 особам листи з погрозами, жадаючи від них грошей. В противнім випадку мало спіткати ті особи велике нещастя. Поліція арештувала її в тій хвилі, коли вона відбирала з почти листи. Вона заявила, що робила це на те, щоби забезпечити свої студії. Стверджено, що родичі злочинниці дуже вбогі.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЄКТРИКИ ГРОМОВИЦЬ.

Те, що було колись мрією, стає дійсністю. Фізичний інститут берлінського університету почав на Монте Дженерозо практичні проби й добув досі з громовиць напруження в силі більше ніж двох міліонів вольт. Проби продовжуються й є надія, що осягнеться напруження, які перевищать все, що досі технічно осягнено. При їхній помочі сподіваються здобути для науки такі сили, що зможуть розторощити атоми.

З РУМУНСЬКИХ КУРІОЗІВ.

Читаємо у черновецькому „Часі": Два пани на одні штани, хто раньше встав, той їх убрав — або два інспектори на одним кріслі. Так мається справа із шкільним інспекторами Саґляном і Ілюцом: Бувшого інспектора Ілюца іменовано інспектором черновецького повіту. Інспектор Саґляну передав був уже службу. Та згодом роздумав собі справу пан Саґляну й одного дня засів інспекторське крісло. Коли прийшов Ілюц до уряду, застав там уже Саґляна. Але лихо хотіло, що інспектор Саґляну поїхав до Сторожинця на конференцію. А коли вернув, застав уже на інспекторському кріслі пана Ілюца. Тоді вже не оставалося нічого, як погодитися з цим фактом.

СТУДЕНТИ УДЕРЖУВАЛИСЯ ЗЛОДІЙСТВОМ.

Перед кількома тижнями зголосила в Клюжі (Румунія) одна вдова поліції, що невідомі злодії вкрали з її помешкання ріжних річей вартости 30 тисяч левів. Поліція пошукувала за справниками, одначе без найменшого успіху. Перед кількома днями перевела поліція на анонімний донос трус у трох студентів, у яких знайдено деякі вкрадені річи. Студенти, два правники й один богослов, призналися, що вони не мали з чого жити й були приневолені красти. Усіх трох арештували.

ЩО ЦЕ ТАКЕ БОЛЬШЕВИЦЬКА ПЯТИРІЧКА.

На останнім засіданню міжнародного соціяльно-економічного конгресу в Амстердамі критикував д-р Людвік реферат совітського делеґата, Оболенського-Осівського, на тему пятирічки. Німець Людвік сказав, що совітський пятирічний плян складається з 10 процентів ентузіязму, 10 процентів пропаґанди, 10 процентів неможливих до переведення проєктів, а решта з подібних ненадійних річей. Оболенський обидився, одначе мусів признати, що пятирічка бореться з труднощами і що умовини життя робітників у совітськім союзі гірші ніж у західній Европі.

У НІМЕЧЧИНІ ВПРОВАДЖЕНО ДИКТАТУРУ

УРЯД БРІНІНҐА ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ. НОВИЙ УРЯД БУДЕ ПОЗАПАРТІЙНИЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Оголошено декрет президента Гінденбурґа, яким фактично впроваджується диктатуру уряду. Тимчасово завішено всі конституційні ґарантії в публичному й приватному життю громадян Німеччини. Встановлюється сувора цензура на друки, приватні листи, фільми й т. п. Поліції дозволено переводити ревізії в помешканнях ріжних організацій та в приватних домах. Вперше чергу плянується ревізії в комуністичних орґанізаціях та в помешканнях комуністів. Таксамо репресіям підпадають й крайні націоналісти.

Президент приняв димісію всього уряду Брінінґа й доручив йому сформувати новий уряд. Це зроблено тому, щоби Брінінґ мав вільну руку при утворенню уряду з осіб, які він уважатиме здібними перевести в життя його політично-економічну програму. Отже нові міністри будуть вибрані по персональному принципі, без огляду на їх партійність. Коли парлямент, що цими днями скликається, не одобрить програми Брінінґа, то він знову піде на вакації, а Брінінґ провадитиме свою програму на підставі 48 артикулу конституції.

Разом з тим уряд асиґнував 260 міліонів марок містам для допомоги безробітним. Таке велике асиґнування державних коштів на цю ціль явилося цілком несподіваним. Воно свідчить, що уряд радикально береться до боротьби з кризою.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ РОЗПОЧАЛАСЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Премієр міністер Мек Донелд розпочав передвиборчу кампанію оголошенням великого передвиборчого манїфесту до населення Англії. В свому манїфесті він закликає виборців числитися з тим, що тепер увесь світ, а з ним і Англія, переживає надзвичайно тяжкий і критичний час. Виборці мусять стояти на тому, що нація й держава понад партії, а тому Мек Донелд закликає їх голосувати за національне правительство.

Зокрема премієр-міністер звертається до членів Партії Праці, щоб вони інтерес держави також поставили понад свої партійні справи й піддержали національний уряд. Консерватисти в передвиборчому манїфесті виступають різко проти соціялістів з Партії Праці. Ліберали цілковито розбиті й будуть іти до виборів трома групами.

ФОРМУЮТЬ НОВУ ДЕРЖАВУ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Ріжні князі внутрішньої Монґолії почали орґанізувати незалежну державу з Монґолії й Манджурії. Ґубернатор Манджурії, Ченґ Сю Лінґ, каже, що їх підтримує Японія. Сам ґубернатор очевидно не збирається скоро вертатися з Пекіна до столиці Манджурії, Мукдену, бо вже забрав з Мукдену свої приватні річи.

Протияпонські настрої все більше скріплюються в Китаю й місцями Японці поставлені в загрожене становище. Антияпонські орґанізації отверто ведуть підбурюючу проти Японців аґітацію й уряджують протияпонські демонстрації.

Між представниками уряду Кай Шека та революційного кантонського уряду прийшло до порозуміння. Обидві сторони пішли на взаємні уступки „з огляду на тяжку крізу, що переживає тепер Китай". Вони мають на меті обєднання Китаю для боротьби з Японією.

НЕ ЗАБУВ ЗА БІДНИХ.

ГЛЕЗҐОВ (Англія). — Сер Томас Липтон, відомий світовий спортсмен, майже все своє майно залишив на добродійні цілі та для бідняків міста Ґлезґов. Золотий пуґар, який подарувало йому населення Ню Йорку минулого року, коли він програв яхтові перегони, Липтон записав нюйорському яхтовому клюбови.

Все його майно оцінюють на поверх 1 міліон фунтів стерлінґів. Сер Липтон був неодружений і не мав ближчих кревних. Та проте вже знайшовся якийсь кревняк в Америці, що заявив свої права до майна Липтона.

ВІДБИРАЮТЬ ЗЕМЛЮ Й ФАБРИКИ.

МАДРИД (Еспанія). — Установчі збори ухвалили в конституції постанову, яка оголошує експропріяцію земель та фабрик від приватних осіб у користь держави. За перенятe державою майно бувшим його власникам держава має виплатити певну винагороду.

МОРҐАН У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ (Франція). — Наради між Лявалем та англійським міністром справ закордонних, маркізом Редінґом, тревають далі. Цим нарадам надають величезне значіння, бо їх вислід буде представлений президентови Гуверови.

До Парижа приїхав американський банкир Морґан. Хоч Морґан каже, що він має тут приватний бизнес, то ніхто не сумнівається, що його приїзд звязаний з нарадами Лявала й Редінґа.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДХОДЯТЬ ТІ, КОТРИХ ПОТРІБНО

Американський журналіст Зелдес, відомий зі свого гострого, але назагал правдивого слова про ріжні краї й народи повоєнних часів, згадуючи в своїй книжці „Не можна цього друкувати" про відносини в Мексику, присвячує дуже теплу згадку помершому на днях сенаторови Двайтови Морови. Він каже, що це була перша людина, яка дійсно чесно старалася довести до правдивого зближення між Злученими Державами і Мексиком, не інтриґувала в Мексику і не робила на шкоду цього краю, як це практиковано в американсько-мексиканській амбасаді до приходу Мора до Мексика.

Смерть Мора позбавила Америку індивідуальности, на яку були звернені очі всіх тих що шукали відповідного кандидата до Білого Дому. Вже з самого початку політичної карієри Мора почали його порівнувати з Лінкольном, бо він завжди ставив при розвязуванню ріжних політичних проблем чесність на першім місці. І тому його політичні промови були нераз цілком незрозумілими для практичних політиків, які вважали чесність у поступованню Мора смішним, а політично шкідливим обявом. Здивувалися доперва тоді, коли Моро потягнув за собою величезну скількість голосів, якої не надіялися його найбільші прихильники.

Моро був дійсно виїмковим явищем серед теперішніх американських політиків. Він не вмів і не хотів крутити й поступати так, щоби задоволити як найбільше людей і мати як найменще опонентів, але зі шкодою для правди, яку визнавав. Тому він виступив проти гіпокризії, яка криється під плащем прогибіції.

Кандидуючи на сенатора, він не обіцював золотих гір, як це буває у звичаю того роду кандидатів. А ставши сенатором, не кривися з тим, що він так дуже розчарувався щодо вартости тих людей, котрі засідають у сенаті. Бо він хотів бачити сенат достойною інституцією, яка гуртувала би біля себе найвизначніших людей цього краю, котрих уся енерґія була би зужита не на промови й ефекти, обраховані на виборців, але на конструктивну працю.

Задля тих прикмет і тих ідеальних почувань Мора так його високо цінили в Америці й поза нею. А коли взяти під увагу його практичне обзнакомлення з господарськими і політичними проблемами краю, то не диво, що раз-у-раз підносилися голоси, що таких людей, як Моро, треба мати у Білім Домі, особливо в таких важких часах, які тепер переживаємо.

І. Стобар.

МОСКВА МОСКВОЮ...

(3)

(Докінчення)

До тогож самого змагають і большевики в наші дні. Підпорядкувавши собі всі ділянки життя і заволодівши пресою, вони проголосили всі імперіялістичні змагання Москалів за акт „служення світовій революції", московську цивілізацію за єдино відповідну пролетарському ідеалові. Всіж намагання Українців здійснити себе національно — за реакційність, шовінізм, назадництво. „Національні форми" толеровано лише настільки, наскільки вони підпомагають дурити легковірних „інородцев" і милити очі чужинцям. При тім найменше дбається про піднесення культурного рівня Українців: „похвальби ліквідувати неписьменність у найбільшій мірі не оправдуються на Україні" — признається сам Скрипник. Послідовно переводиться плян гальмування розвитку української культури. Замісць числа 55,000 студентів спльнованого радянськими установами, Москва допускає лише 35,000. На 800 аспірантів Україна має право дати тільки 68, число до смішного мале, що не стоїть у жадній пропорції з кількістю населення України ні з її потребами, ні з тими коштами, що їх вона дає до союзної скарбниці.

Царі хотіли колись всіх зрівняти в неуцтві і безправстві, а Совіти нині зрівняли всіх у у злиднях і також безправстві, щоби потім легче панувати над людським порохом. Тому старалися вони вее узалежити від одного осередку. Централізм є душею московської деспотії, він є у псиxіці московського народа, отарній своїм характером. Свободолюбні й індивідуалісти, Українці завжди дуже терпіли від цього. За те і згнили в московських тюрмах Полуботок і останній кошовий Січі Запорожської Кальнишевський. Коли в 1767 р. зібралась „Комісія для Состава Уложенія" і українські делеґати заявились за привернення вольностей, що на них „Богдан Хмельницький приступив під державу всеросійську", ґр. Румянцев нарядив суд над ними і 33 виборців од Ніжинщини казав засудити на смерть. В економічному житті Москва і Петербург були фінансовими центрами; які поволі відібрали цілу торговлю з рук Українців і тим спосібом зліквідовано як суспільний стан ще таке сильне в 17. століттю наше міщанство. Аж до самої революції українська кооперація мусіла змагатися проти централізму Москви.

Ледви Українці підчас революції зробили один крок у бік своєї еманципації від захланного централізму, Москалів, як прийшли до влади большевики і знова привернули старе „статус кво". А скорше — перевели ще гіршу ніведяцію. Для того насамперед запроваджено єдину комуністичну партію на цілий Союз. Її погляди, утотожнені з московськими інтересами, мають бути основою при вирішенні найважливіщих для України питань. Головні комісаріяти, військовий, почт і комунікацій, навіть і внутрішніх справ, а головно — державний буджет виключно в руках Москалів. У Москві таки скупчено всі трости й банки, що реґулюють і контролюють все економічне життя Союза. Навіть цукроварний трост, який порядкує майже виключно продукцію України, має свій осідок у Москві. Українським большевикам лишається лише окрушини совітської влади і вони можуть лише скиглити, що буджет України, накинений їм згори, не дорівнює навіть буджетові московської міської Ради, хоч Україна багатша від Франції (Петровський). Навіть у ділянці науки й мистецтва Москва мусить мати монополь, а тому її установи „всесоюзні" і на них ідуть кошти, постачувані Україною.

Царі-деспоти, дошкуляючи Україні найбільш у царині духовій, не поминали й наших багацтв, використовуючи їх для себе і свого народа. Для того відібрано козацькі й монастирські землі. А що тих вільних земель було аж подостатком, то щоб ослабити непевний український елемент, на них садовили кольоністів, стягаючи їх з Польщі, Балкану, Німеччини. Українські природні багацтва вжито для розвитку московської промисловости й торговлі, утрудняючи разом з тим упромисловлення України. І не дурно ткацькі фабрики майже виключно розвинулися на Московщині, тоді як на Україні могла розростися лише важка промисловість. Ще в половині 19. століття український промисл становив 22 відсотки загальноімперського. Але перед революцією він знизився до 20 відсотків. Втративши своє міщанство, Україна не могла виробити і свого робітництва, а тому стала „селянською" нацією, постачальницею сирівців. Системами тарифів ті сирівці спрямовувано цілком штучно до балтійських портів на шкоду чорноморським, які всі разом не мали того обороту, що одна порядна західньоевропейська пристань. Залізниці були так проєктовані, що вони насамперед обслуговували московські центри. Наше збіжа, цукор, чавун ішли за безцін у Московщину, яка у великій скількости вивозила їх за кордон, наживаючи на тім грубі гроші. А наші люди, сидячи на великих багацтвах, часом пухли з голоду.

Большевики, вже в силу їх матеріялістичного світогляду, поклали головну вагу на матеріяльні блага. Націоналізація всього майна дозволяє їм висмоктувати всі соки з України. Великі земельні маєтки забрано під радгоспи, кермовані з Москви, а українське селянство визискують систематично. Наших хліборобів висилають поза межі України, на Сибір, на Соловки, а, їх землі роздають зайдам, які ніколи на землі не працювали. Хліборобські вироби забирають майже задурно, в кождім разі за ціну, яка не відповідає витраченій праці. Забирають з метою роздубути чужу валюту, потрібну для пропаґанди і упромисловлення Московщини. Бож переведенння пятилітки має ще більше обнизити відносну вагу українського промислу. Коли основний капітал російської промисловости збільшується на 600 відсотків, а сибірської на 720 відсотків, то української лише на 280 відсотків. А тимчасом ціла пятилітка переводиться українським коштом, бо 77 відсотків твердого вугіля, цього джерела енерґії, вивозиться із Донбасу — „советской качеґаркі". Нові залізниці мають іти так, щоб якнайлекше і якнайскорше перекидати українські сирівці (вугіль, руду) до Москви і інших промислових російських центрів. Легкого промислу як не було, так і не буде, бо розбудова його йде в „історичних центрах". І наш нарід, за пляном большевиків, має зостатися селянським, а Україна аграрною кольонією. Загальносоюзні банки, як і загальноімперські — в Москві й цілою господаркою кермують ізвідти. Все це змагає до того, про що натякнув Косіор, кажучи: „Ми тепер увійшли в період соціялістичного будівництва, що дехто вже зазначає, нібито тепер треба такої централізації політичного господарства, яка ставить питання, коли не про ліквідацію національних республік, то в кожному разі про корінний перегляд відносин цих республик з Союзом".

Якінебудь пояснення до цих слів зайві. Перспективи, що їх вони відкривають для України, ясні. Політика і змагання московських царів і большевиків ті самі: їх метою є зїсти і перетравити Україну в московськім череві. Прикривані імперською ідеєю, славянофільством чи комунізмом, вони подиктовані виключно зажерливістю, апетитом хижака. Росія — царська чи совітська, реакційна чи революційна, демократична чи федералістична — для України завжди буде хижаком, з яким доведеться зводити бій на життя й на смерть. Лише наша перемога вирве їй трійливе жало.

О. С.

„АВТОНОМІЯ ГАЛИЧИНИ"

Політика Польщі супроти „меншостей", особливо супроти Українців — знов на роздорожу. Сойму нема, нема інтерпеляцій, нема відповідей міністрів. Ніхто не знає, що вони думають робити...

Правда, деякі потягнення зроблено: вийшов указ про „зрівнанння в правах" політичних вязнів з кримінальними; запроєктовано зміцнити поліційно границю чеськословацьку і — запроваджено полеві суди в цілій державі. Але ці міри чисто поліційно-оборонного характеру, а не політичного. Які міри задумує уряд підприняти в области політики?

Ніхто про це нічого не знає. Тимчасом — як то все буває, де роля громадської думки зведена до мінімума, вулиця є жертвою сплетень і чуток. Говорять про коаліційний кабінет (санація разом з ендецією), що вже офіційно здементовано з боку ендеції. Говорять навіть про уступлення з політичного життя маршалка Пілсудського, а нарешті — і то уперто і давно — про запровадження автономії Галичини. Дотого поважно, що навіть ендецька преса бє алярм, що, мовляв, уряд підтримує українську іриденту. Називають навіть майбутнього воєводу галицького, під яким мають бути стягнені в одно три дотеперішні воєвідства — львівське, станиславівське і тернопільське. Кандидатом є бувший воєвода шлеський, Гражанський. Отже, що є на річи?

Треба мати на увазі, що політика національна Польщі стоїть під впливом двох чинників: Ліги Націй і польської внутрішньої рації стану. З тих обох точок погляду галицька „автономія" не є виключена, але яка? Тут і є заковика. З огляду на клопоти в Лізі Націй (в звязку зі скаргами Українців) — Польща хотіла би — нічого в суті річи не змінюючи, — зробити щось, щоб виглядало на поважну зміну в напрямку задоволення бажань меншостей. З другої сторони — внутрішня рація стану вимагає тепер від уряду драстичних „шпаранцій", щоби якo тако зрівноважити буджет, що розрісся понад економічні спроможности всіх кляс людности. От з тих причин — і хотіли би деякі впливові чинники в санації (називають передусім волинського воєводу і бувшого міністра внутрішніх справ — Юзефського) — стягнути в одно три галицькі воєвідства і зробити з них одно — галицьке, малопольське, львівське чи червенське, менше з тим, або затіснити компетенції двох з ним, піддавши їх під накази львівського воєводи, якого компетенції були би розширені.

Вигоди з такої міри булиб такі: **поперше,** осяглося би певний політичний сукцес в очах заграниці, яка не дуже розбирається в деталях адміністраційного устрою Польщі, а якій можна би було представити цілу справу власне як надання автономії галицьким Українцям (щось в мініятурі як УССР в Росії). **Подруге,** осягнулось би великі ощадности через ліквідацію (або скорочення) многих урядів (а що Польща готова на тім грунті поробити дуже драстичні потягнення, свідчить свіже знесення цілого ряду потягів в Галичині і в цілій державі). **Потрете** — через таку „автономію" — адміністративні права львівського воєводи сильно би розширилися, влада була би більше зцентралізована, а крім того — Галичина була би тісніше звязана з центром, з Варшавою, з міністерством внутрішних справ, де — як ґазети пишуть — віцеміністром має зістати бувший командант берестейської тюрми, Костек Бернацький. Така реформа диктувалася би тими самими мотивами, що й подібна реформа в бувшій царській Росії, яка теж всі ґуберній „Царства Польського" получила в руках одного варшавського ґенерал-ґубернатора: Щоби зеднати їх під одною рукою, звязати з центром і — щоби зеднати їх під одною („автономну") провінцію, на яку не розширюваласяб компетенція загальнодержавної влади чи парляменту, провінцію на винятковім становищу.

Ось як виглядають ці проєкти галицької „автономії" та мотиви, які склонюють деякі круги санації до такої „автономії" стреміти. Велике питання, чи ці проєкти здійсняться. Але сплетня несе своє, і обовязком нашим є здати собі справу — з яких мотивів ці проєкти виринули і куди вони прямують... На зміну — як з цього видно—політики держави в справі „меншостей" не заноситься.

А. Кащенко.

З ДНІПРА НА ДУНАЙ

Оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі.

(4)

На тім герці справді було на що подивитись, бо тут козаки навчалися битись на шаблях, колоти ворога списами, стріляти з рушниць сидячи на коні, перестрибувати рівчаки та баркани й виробляти конем ще багато всяких витівок.

Так Запорожці набували хисту собі й своїм коням.

Василів брат Гнат теж мало не що. дня гарцював за січовими окопами разом з іншими молодиками, на велику заздрість Василеви.

Той герць так захопив Василя, що однієї ночі він утік з Січі, знайшов у степу військовий косяк і, скочивши охляп на одного коня, почав ганяти його, виробляючи тимчасом на його спині всі ті штуки, які бачив на герці. Він ставав на неосідланого коня ногами, лятав на нього черевом і лазив коневи навкруг шиї, держачись мов репях за його гриву.

Добрий кінь довго слухав хлопця, але врешті ці іграшки йому обридли й він скинув хлопця на землю.

Василь побився так, що деякий час мусів навіть одлежатися на траві, слухаючи чмелів, але врешті підвівся на ноги й почвалав до Січі, заспокоюючи себе тим, що кінь був не осідланий і не занузданий і що тільки через те й сталася така пригода.

Одного ранку, на початку літа 1775 року, Василь прокинувся від незвичайного гомону в курені. Козаки похапцем одягалися й виходили на майдан.

З просоння Василь не розібрав, про що в Запорожців була розмова, а тільки скрізь чути було вигуки:

— Москалі за брамою! Гармати жерлами на Січ!

Зрозумівши, що скоїлося щось непевне, Василь скочив з лави й, відтягши в штанцях очкура, прожогом побіг слідом за козаками.

Ввесь майдан кишів уже Запорожцями, мов мурашник. Усі бігли на окопи — побіг туди й Василь.

Зразу, коли хлопець виліз на стіну, йому здалося, що в степу випав великий сніг, але, роздивившись добре, він побачив, що степ був білий від наметів великого війська. Ті намети стояли довгими щільними лавами, обгортаючи Січ півколом і простягаючись аж геть на гору.

Попереду того білого поля чорніли своїми роззявленими жерлами гармати, а що ближче до Січі, мов сарана, вкрило степ московське військо, піше й комонне, виблискуючи на промінні ранкового сонця залізними баґнетами та списами.

Василь ніколи не гадав, щоб можна було зібрати докупи так багато війська. Того війська було в десятеро більше ніж Запорожців, навіть під той час, коли вони торік верталися з турецького походу.

Що робилося далі, Василь не розумів. Він бачив тільки, що якісь ґенерали в блискучих убраннях приходили з московського табору на Січ, а після того кошовий пішов з Січі до білих наметів, і як тільки він зник з очей козаків, московське військо враз підсунулося під самі січові окопи, увійшло в Шамбаш і доступилося навіть до ковша, де стояли запорожські байдаки.

— Зрада! Зрада! — почали гукати Запорожці й побігли з окопів по куріннях.

У Січі збилася страшенна метушня. Козаки узброювалися й знову вибігали на окопи, на майдані ж був такий галас від гомону й лайки, що розібрати нічого не можна було.

Скоро кошовий повернувся до Січі й щось промовляв до козаків, але галас на майдані ще збільшився й нарешті там счинилася бійка. Два натовпи козаків наступали один на одного, а тимчасом третій притяг на плечах велику колоду й почав вибивати нею ковану браму пушкарні*).

Василь чув, як гупала колода й брязчала залізна брама... бачив, як метушилися біля пушкарні козаки, й щоб краще роздивитись, що там робиться та здибатися з братами, хлопець побіг на майдан, але там його відразу звалили з ніг і трохи не затоптали, так, що хлопець ледви вратувався й, вибігши мерщій на башту, почав дивитися відтіля.

З окопів вчувалися вигуки:

— Не віддамо неньки Січі! Ляжемо трупом!

А біля пушкарні вже брязчали шаблі й блищали гострі чингали: там лилася братня кров Запорожців.

Через якийсь час гупання колоди увірвалося й залізна брама пушкарні зі стогоном упала на землю. Потишився й брязкіт зброї, й хлопець побачив, що невеликий натовп січової старшини почав тікати до паланки, а переможці-козаки почали викочувати з пушкарні гармати та виносити всяку зброю.

Галас на майдані всеж таки не вщухав і серед загального гомону тепер вчувалися вигуки:

— К бісам зрадників! Андрія Ляха кошовим!

— Порохню!... Порохню!... —

— Калниболоцький нехай веде нас! Усі ляжемо за волю та неньку Січ!

Аж ось, трохи згодом, відразу всі потишилися, й Василь побачив, що серед майдану стоїть пан-отець з хрестом і про щось умовляє козаків, а коли він скінчив свою промову, козаки почали розходитися з майдану по куріннях.

Тепер Василь без перешкоди добіг до пушкарні й зазирнув туди: неглибокий льох був повний усякої зброї та кухов з порохом та кулями. Недалеко від пушкарні стояв другий льох: військова скарбниця, але туди Василеви не довелося зазирнути, бо брама скарбниці була ціла й біля неї стояв вартовий.

Одшукавши нарешті Гната, Василь почав його розпитувати, що воно коїться на Січі.

— Ґенерал Текелій прийшов з військом, щоб зруйнувати Січ... — одповів йому Гнат похапцем, кудись поспішаючись. — Козаки хотіли оборонятись, та пан-отець умовив скоритись!

— Нащож Січ руйнувати?

— Нема часу з тобою базікати! — Он полковник мій аж оселедець свій скубе, так побивається. Ридає там, як мала дитина!

Гнат побіг до паланки, а Василь пішов шукати брата Петра.

(Дальше буде).

*) Пушкарнею звався великий льох, у якому переховувалася всяка зброя й гармати запорожського війська.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БОФАЛО, Н. Й. Подається до відома членам Тов. ім. Івана Франка, від. 299, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го жовтня, в годині 4-тій пополудни, під ч. 448 Елк ул., в Народній Гали. Обовязком є усім хчленів явитись на означений час. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо щоб не нарікали, коли будуть суспендовані. — Павло Сторожук, предс., І. Сидорбвич, фін. секр.; П. Судин, кас.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Отсим подається до відома, що збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306, відбудуться в суботу, 10 жовтня, в годині 7.30 ввечір, у власній гали при Розел і Генри ул. Обовязком є кождого члена на сі збори явитись, бо Тов. має важні справи до полагодження. Не явившийся член на сі збори буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. Довгуючим членам -поминається, щоби вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані після статута У. Н. Союза. — Теодор Фетуняк, гол.; Андрій Андрійців, кас., В. Моссора, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в суботу, 10 жовтня, точно в годині 8 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Кождий член має обовязково бути на тих зборах, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт контр. комісії за минувший квартал. Приводіть нових членів і вписуйте дітей до У. Н. Союза. Довгуючі члени мають вирівнати свою належитість, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Гуцалюк, предс., Д. Костишин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11 жовтня, та що на тих зборах буде обговорена дуже важна справа, тому, що безробіття і фінансова скрута дається дуже відчувати, треба конче шукати виходу. Отже проситься всіх членів явитися, щоб опісля не нарікали. Члени, котрі мають залеглий довг, мусять конче явитись на мітінгу, інакше будуть суспендовані. — Т. Малик, А. Гарасин, Микола Ю. Сеник.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 10 жовтня, в годині 7-мій ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься усіх членів прибути на сей мітінг, бо є богато справ до полагодження. Довгуючих членів взивається прибути на мітінг і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі щоб не нарікали на уряд. — М. Долиний, пр., Г. Лесик, кас.; Ол. Дїорка, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Свято Героїв.

„Організація Державного Відродження України", ОДВУ, від. ч. 9., влаштувала дня 26. вересня с. р. святочну вечеру в пошану поляглих героїв УВО, котрі загинули в боротьбі з ворогами за українську державу. Святочна вечера відбулася в домі українського тов. „Січ", від. 282 У. Н. С..

На вечеру зійшлися члени й симпатики ОДВУ, котрі ніколи не жалують часу ані гроша для народньої справи. Стіни галі були прикрашені фотографіями поляглих героїв: Ю. Головінського, О. Бесарабової й Г. Пісецького. Рамці були удекоровані чорними і червоними кокардками. Внизу під фотографіями був напис: „Борці за Волю", а по боках українські національні прапорці й два американські.

Святочну вечеру розпочав голова організації ОДВУ відповідними словами.

При участи о. Е. Сидоряка відмовлено молитву. Потім один з членів покликав присутних встати з місць для пошани поляглих героїв і віддати їм поклін.

По вечері забрав слово М. Клюсик, що говорив про боротьбу за наше визволення. Виголосив промову Г. Туркевич і інші. Отець Е. Сидоряк сказав дуже зворушаючі слова, що вогнем впивалися в серця й душі присутних. В кінці промови о. Е. Сидоряк закликав присутних до жертвенности.

Жертву зложили: о. Е. Сидоряк $5; пані А. Костів $2; Т. Велич $1.50; по $1: М. Клюсик, М. Даньків, Л. Залеський, А. Яворський, І. Кіщак, Г. Туркевич, І. Староущний, Д. Оринич, В. Корняк, І. Лущак, пані А. Фішер, пані К. Велич, дяковчитель Медвідь, М. Дзедзюх, І. Лесюк; по 50 ц.: І. Пахолок, Н. Бутницький, С. Кашубінський, В. Осухівський, О. Шкляренко, М. Дембіцький, О. Лесюк, І. Полянський, пані Т. Залеська, пані М. Шляренко. — Разом зібрано $28.55.

По тім відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна". Голова від. 9 ОДВУ закликав присутних явитися на 27. вересня, в неділю, на панахиду, котра відправиться за поляглих героїв.

Дня 27. вересня с. р. о. Е. Сидоряк відправив панахиду за поляглих героїв, а зокрема за пок. Ю. Головінського, О. Бесарабову, Г. Пісецького й інших. По панахиді о. Е. Сидоряк виголосив гарну проповідь про поляглих героїв.

При цім годиться сказати, що до першого свята героїв ОДВУ не мала змоги краще приготовитися, але в будучности сподіваємося, що зрівнаємося з іншими відділами ОДВУ. Лише мусимо більше заниматися загально-визвольними справами й то загально-українськими, а не власними амбіціями.

Управа ОДВУ, ч. 9.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

Manufacturers Trust Company

Загальний звіт про стан в дні 30-го вересня, 1931.

СТАН ЧИННИЙ

Готівка і належитість від банків	$53,527,238.84
Державні цінні папери	31,718,701.83
Інші цінні папери	46,735,881.76
Позички і закуплені рахунки	144,963,128.31
Мортґеджі	28,066,366.97
Банкові будинки та інша реальність	14,866,154.68
Кредитові зобовязання клієнтів	15,359,315.58
Зобовязання інших банків, продані за нашою запорукою	21,228,140.89
Призбирані відсотки та інші актива	1,690,674.68
	$358,155,603.54

СТАН ДОВЖНИЙ

Капітал	$27,500,000.00
Надвишка і неподілені зиски	24,821,307.78
Резерви	12,495,538.39
Дивіденди (платні 1 жовтня, 1931)	550,000.00
Біжучі зобовязання	15,578,607.31
Відповідальність за зобовязання інших банків, продані за нашою запорукою	21,228,140.89
Інші зобовязання	280,850.00
Депозити	255,701,159.17
	$358,155,603.54

ГОЛОВНА УСТАНОВА, 55 BROAD STREET

Member New York Clearing House Association
Member Federal Reserve System

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Надзбруча, від. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 жовтня, в годині 3-тій попол., під ч. 618 Вест Лакавана Еве. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої належитости. Хто не заплатить буде суспендований. — Г. Запоточний, голова.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 жовтня, в годині точно 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 4-та і Ворд ул. Напоминається членів прибути на збори. Члени, котрі не вирівнають своїх вкладок за вересень, будуть суспендовані. — Лука Благідка, предс.; Григорій Забитко, кас.; Іван Стецик, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Дочекались українські діти Української Години на радіо. Як вони беруть собі до серця тую годину, кождий може пізнати, хто слухає хоть один раз цілої програми. Кождого дня зголошуються діти, що хочуть бути слідуючі на радіо. В склепі зараз робимо пробу. Великі таланти криються в наших дітях, лиш дати їм нагоду виказатись.

Минувшої неділі, то було 4. жовтня, лиш двоє дітей взято на програму; Славця Тарнопільська, 9 літ, деклямувала „Українка я маленька", а Петро Ковальчик, 14 літ, учень нашого славного гармоніста Миколи Говпа, грав на гармонії. На другий день по програмі посипались листи, всі споминають тих дітей і раді щось таке чути. Вершком вдоволення було, коли г. Василь Гаврицків прийшов до склепу і передав доляра на „скейтс" для тої дівчинки, що казала на радіо: „що як виросту велика, буду браттям помагати, Україну визволяти". Каже: „я в Америці вже 22 роки, а ще слези від щирости так не капали, як при тих словах тої дівчинки".

На слідуючу неділю, дня 11. жовтня, в годині 8.30 рано, знов буде діточа програма. Жалуємо того, хто заспить. Двацять пять тижнів скоро мине, а чи буде знов колись така програма, то питання. Тому не жалуйте труду слухати, як не маєте радія ідіть до своїх знакомих. Стація WLBX є досить слаба (більшої наняти нема чим), її дістають лише Ню Йорк і яких 20 миль довкола Ню Йорку. Дальших радіо „боґс" перепрашаємо.

Хто був в Сурмі: Йоанна Шалапін з Брукліна, купила купу українських звійок і вислала мамі в Сейнт Луіс. Добра дочка. Василь Підгайний, секретар парафіяльний з Бетлеем, Па., купив Букварі для місцевої школи. Іван Тимчук взявся продавати українські книжки, він не вірить в дипресію. Через тиждень тримається моцно і богато книжок продає, найбільше любить книжки видання Червоної Калини. Таких нам більше. Його партнер (імя забув записати) продає лише українські цукорки, в самім Нюарку продав вже 300 баксів. Хоче купити авто, бо каже, що за тяжко їх носити від хати до хати.

Тарас і Володимир Дусаненко з гори міста Ню Йорку зайшли до Сурми побачити П. Задорецького, бувшого свого учителя. А що гарно по українськи балакали, то запитано, чи вміють писати по українськи; вони зараз попідписувалися на книзі гостей і то дуже гарно. Таксамо С. П. Каня з Мікісракс, американський Українець, хвалився, що дуже добре читає і пише по українськи, хоч тут роджений. Вчив його дякоучитель Дроздяк. Ану, котрий з професорів вивчить так в Америці роджену дитину, щоб писала книжки по українськи? Д. Медовий, український артист і співак, зайшов до склепу довідатися, що є нового з нот, надибав богато і казав, що разом з Соловієвою і Макаренком починають грати українські штуки по американських театрах. Андрій Дубас з Ню Йорку вже не має часу грати в шахи в Сурмі, бо з шваґром Федуном отворили „кофі пат" в дуже рухливій місцевости, то мусить „гат доґс" пильнувати. Марія А. Сурма з Нюарку купила ноти і обіцяла прийти на радіо співати. Ольга Б. Бомба з Скрентон любила „Українське Село". Мрс. В. Курило з Бруклина казала, що читає кождий раз „Вісти з Базару". Просила більше писати про відвідини в старім краю, бо сама недавно відвідувалаш то їй все ще дуже цікаво читати. Дмитро Семенович з Ню Йорку має цікавий бизнес. Він в Сентрал Парку на візочку возить цукорки і рогальки. Візочок і товар дає йому „бос"-контрактор, потому від проданого дає йому 15%. Буває, заробить 3 доляри, а часами лиш 30 цнт. на день. Я не знав, що і там наші є. Ів. Ґуроль, український бизнесмен з Картерет, замовив календарі від Сурми для своїх костумерів. Юліян Павчак з Бруклина дотримав слова своїй донечці Іринці, що на її іменини купить їй цілу „Солодку Історію". Зайшов і купив аж дві.

Браття Гуменюки, ті самі, що то награли Українське Весілля, отворили собі велику фабрику виробу нових мандолін під назвою „Страдоліни". Ці страдоліни мають звук як мандоліни, але чистійший і приємніший, більше похожий на скрипку (певно тому, що браття Гуменюки робили скрипки через 25 літ). В Сурмі вже є до продажі страдоліни, 35 долярів штука.

Також гарну роботу робить земляк Петро Мартинюк з Бруклина; він взявся виключно ширити між Американцями вироби гуцульські. Недавно почав, а вже можна в Ню Йорку бачити за вікнами українські гарні вироби. Щасть Боже!

ДОКТОР МЕДИЦИНИ
S. A. CHERNOFF,
лічить острі і хронічні недуги мущин і женщин. Шкірні і кров.
Години: 10—1; 4—8. В неділі 12—3.
223 Second Ave., cor. 14th St.,
Room 15, New York City.
Tel. Tompkins Square 6-7697

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ, І-ша СОТНЯ В НЮ ЙОРКУ

— уряджує —

СІЧОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY.
Вступ 50 центів. — Початок в годині 7-мій ввечір.
Запрошуємо всіх на нашу забаву. — Здорові були:
234-6 Чорноморська Січ.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ! УВАГА!

Подається до відома, що

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ ШКОЛА

яка містилася під ч. 334-336 Іст 14-та вулиця, перенеслась на 15-ту вулицю до

„STUYVESANT HIGH SCHOOL"

близько 1-шої Евені.

Наука відбувається в сали ч. 203, 1-ший поверх, кождого тижня в понеділок, вівторок, середу і четвер від години 6-тої ввечір до 8-мої. Вписи дітей провадяться в шкільній сали перед наукою.

Українська Нар. Школа знана всім в Ню Йорку яко взірцева школа, яка перша в Америці за покликом „Обєднання" примінила в себе всі найновіші методи науки і провадилась кваліфікованими учителями. Тож не марнуйте часу, а записуйте свої діточки як найвчасніше в школу. 235

ШКІЛЬНИЙ УРЯД: Андрій Пухальський, предс.; Олекса Віщук, фін. секр.; Іван Гладій, рек. секр.; Михайло Жуковський, касієр.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ"

:—::—: уряджується :—::—:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
(MANHATTAN LYCEUM)
66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок точно в годині 7.30 ввечір.
Вступ 50 центів. — Музика першорядна.

Впов. Громадяни! Отсим запрошуємо всіх Громадян на наш перший в цім сезоні величавий БАЛЬ, на котрім кождий буде мати нагоду гарно забавитися та повеселитися.

Також хто прийде на цей баль, а схоче вступити в члени Товариства, на цім бали будеться принимати до Товариства без оплати вступного.

234-5 За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ В СЕЛІ КРАСНА, ПОВІТ КРОСНО

:—::—: відбудеться :—::—:

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.
Початок в годині 7-мий ввечір. —. Вступ 35 центів.
Орхестра п. Романа Кузьми.

Проситься Українців і всіх односельчан місцевих і позамісцевих прибути на сей баль та весело забавитися. Дохід з балю призначений на будову Українського Народного Дому в селі Красна, повіт Кросно. 235

За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ЗБАРАЖЧАН В НЮ ЙОРКУ

:—::—: уряджується :—::—:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
(MANHATTAN LYCEUM)
66-68 East 4th Street, New York, N. Y.
Початок точно в годині 5-тій пополудни.
Вступ 50 центів. — Першорядна музика.

Проситься Шановне Громадянство м. Ню Йорку й околиці прибути численно на цей баль, де будете мали нагоду гарно забавитись, а тимсамим допоможете своїм Браттям в Рідним Краю. Весь дохід з балю піде на допомогу будови Українського Народного Дому в Збаражі. Тому на цім балі не повинно бракувати ні одного щирого Українця. За добру забаву ручить — **Комітет.** 235-6

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НА 14-тій УЛИЦІ В НЮ ЙОРКУ

:—::—: буде обходити :—::—:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931 РОКУ

ПЯТЬЛІТНУ РІЧНИЦЮ

ЗАСНОВАННЯ СВОЄЇ ГРОМАДИ.

Свято розпічнеться в 10.30 перед полуднем **ТОРЖЕСТВЕННОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ** під проводом Всесв. о. д-ра Йосифа Жука. По Службі Божій відправиться **ПАНАХИДА** за поляглих Українських Борців.

З нагоди цього свята проситься Українців з Ню Йорку і околиці до участи. — **Комітет.** 235

Д-р С. Г. Скегар.

MARDI GRAS

(4)

VI.

До цього часу я згадував лише про Еспанців і Французів, котрі відіграли головну історичну ролю в будові міста Ню Орлієнс. Тепер черга на Італійців. Італійці рівнож поселилися в Ню Орлієнс, лише в меншім числі. З їх життя-буття витягаю лиш один один історичний факт.

Зараз по цивільній війні в Злучених Державах почалися масові душогубства в Ню Орлієнс. Поліція відкрила, що в сім місті закорінилось тайне товариство бандитів „Мафія", котрі приїхали сюди з Сицилії й Італії. В короткім часі бандити зросли в дуже велику силу і почали тероризувати всіх мешканців міста. Їх провідником був бандит на імя Радоцо, який в дійсности називався Іспоціто. Душогубства і викупи ставали щоденним явищем. Тодішний шеф поліції, Геннесі, відважився заарештувати Радоца. Товариство „Мафія" принесло шефови 50 тисяч долярів, щоби він випустив провідника бандитів, але він на се не згодився та вислав Радоца до Ню Йорку, а звідси поліція вислала його назад до Італії.

Бандити конечно хотіли усунути Геннесі зі своєї дороги, тому 15 жовтня 1890 банда опришків застрілила його на дорозі коло дому. Посадник міста, Шекспір, скликав поліцію та дав приказ віднайти та заарештувати злочинців. Першого березня 1891 р. відбулася судова розправа, але що товариство „Мафія" повідомило присяглих суддів, що їх чекає смерть, тому лава присяглих увільнила від вини і кари всіх 11 бандитів.

Мешканці Ню Орлієнс лише руки заломали, бо тепер вже було небезпечно вийти на вулицю. Всі боялися шайки бандитів. Аж знайшовся відважний чоловік на імя Паркерсон, який скликав збори до своєї канцелярії, а тут приготовлено програму для скликання публичного масового мітинґу. На масовім мітинґу зібралась велика товпа народу з крісами в руках. Паркерсон виголосив палку промову і закінчив такими словами: „Як вже навіть суд є безсильний, тоді мешканці міста мусять брати право в свої руки, щоби охоронити своє життя".

По скінченню промови ціла товпа народу рушила походом до вязниці, де сиділо 11 бандитів (бо хоча їх суд увільнив, всеж задержав їх під ключем). Плян був, щоби виводити на майдан по одному бандитови, судити і на очах товпи вішати, але бандити кинулися на тих, що увійшли до їх келії. Се розлютило товпу. Вона розправилася з розбишаками в той спосіб, що трох застрілила в келіях, 6 застрілила вже на дворі, а 2 повісила на вулиці на стовпі.

Американський суд нічого не робив собі з сего приводу, бо не міг дістати „ніякого доказу". За те Італія, через свого представника у Вашинґтоні, маркіза Рудіні, запротестувала проти „расової війни". Державний секретар Блейн зажадав пояснення від ґовернора Нікольса, а Нікольс відповів, що ніякої расової війни в Ню Орлієнс нема, а була лише відплата бандитам за душогубство.

Італія сим не вдоволилась і відкликала свого репрезентанта з Вашинґтону, а Злучені Держави відкликали свого з Риму. За сим пішла гостра переписка обох держав, аж у квітни 1982 р. прийшло до згоди: Злучені Держави Америки заплатили Італії за 11 людей 125 тисяч французьких франків і на сім ціла справа покінчились, а посли знову повернулися на свої становища.

Для історика цікавим ще буде те, що рід бандитів Іспоціто перейшов з Ню Орлієнс до Шикаґо, але свого ремесла не покинув, бо як бачимо з обемистої поліцейної історії, то в масакрі в Шикаґо, де вбито 7-ох бутлеґерів, провідником був нащадок фамілії Іспоціто.

VII.

На закінчення хочу описати цікавий феномен природи, який я спостеріг, повертаючи з Ню Орлієнс до Шикаґо.

Дня 25-го лютого 1928 р. був дуже горячий день. Густий тропічний дощ ллляв неначе з коновки. Атмосфера страшно парна і задушлива. Таке тревало аж до години 3 пополудні, а відтак дощ припинився, але все таки росило. Я зі своїм товаришем взяв авто (яке там мешканці називають **ко**; се слово походить від англійського слова **car**, що в Канаді Українці називають **ґара**), та поїхали оглядати кінець вулиці Сейнт Чарлз, де мешкають самі міліонери, щоби побачити, як казали, „рай на землі". По обох боках широкого бульвару стоять замки та палати, окружені садами, в яких повно пальм та тропічних цвітів. Се все тягнеться аж до замку Мек Федина при великім парку.

Звідти поїхали ми на цвинтар, щоби звидіти гробівці, витесані з найдорожчого мармуру. Є там один гріб, що коштує міліон долярів.

Перед вечером вернулися ми ще раз до ресторану Гольмса та купили там повний великий міх устриць до нашого потягу. (Я ще забув згадати, що Ню Орлієнс є власне місцем, де риболовство та ховання устриць дуже процвітає, й тому тут усе таке дешеве). А як всіли на потяг, то мали немало клопоту, бо не було місця на міх устриць, бо їх знято з леду, а на дворі було загорячо. Щоби вони не збавилися, то ми заплатили портерови, щоби заніс їх до лєдівні на ніч. Коли потяг рушив з Ню Орлієнс, то на дворі ллляв зливний дощ. Було тихо і дуже темно, а наш потяг біг скоренько поміж плянтації бавовни та цукрової трощі.

Рано, дня 26. лютого, дощ далі падав, але рідкий. На дворі стало зимніше. Нараз вїжджаємо в густу стіну дощу, а нараз неначеб відгородило — перестав падати дощ. Крізь вікно видно, як уступає мрака з горбків, а нараз вже наше око бачить дуже далеко і всюди сухо. Се так скоро сталося, що заки я опамятався, то вже побачив перед собою величезну хмару малих і середніх птахів, які злітаються сюди на зиму з Канади та з півпічних стейтів. В одну мить влетів потях неначе в долину, а на недалекім горбку сиділа друга хмара чорних аж блискучих пташок, які то підлітали то сідали на землю. Такі сцени тревали може одну годину, і за сей час я бачив більше птахів, як усіх птахів разом за ціле моє життя.

Чим ближче зближувалися ми до Шикаґо, тим зимніше ставало. А як минули Каїро, Іллінойс, то на деревах показався іней, а на дворі вже було досить зимно. Перед вечером побачили вже сніг, покищо то тут то там, а пізніше вже вся земля була устелена снігом, а на дворі було морозно. Коли приїхали до Шикаґо, то тут була вже справдішна зима. На дворі було 2 степені нижче зера. І так, трясучись від зимна, бо були в літних убраннях, поїхали ми мерщій до хати.

ПОЗІР! БЛЕКСТОН, ВУНСАКЕТ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. ДОМУ В БЛЕКСТОН

— уряджує —

ОСІННИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931 РОКУ

НА СВОЇХ ЛОТАХ КОЛО п. СХОБИ.

Комітет чекав своєї черги і не можна було дочекатися, тому мусить робити пікнік в осени. Запрошуємо всіх щирих Українців до ласкавої участи. На случай непогоди пікнік відбудеться на слідуючу неділю. — Дохід на будову Укр. Нар. Дому. — Комітет. 235

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ КЛЮБІВ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ.

УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ повіту ГУДСОН отсим повідомляє всі запрошені українські клюби стейту Ню Джерзи, що

МАСОВІ ЗБОРИ

— відбудуться —

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1931 РОКУ.

(SATURDAY, OCTOBER 10, 1931)

О ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР

В АВДИТОРІЇ ПУБЛИЧНОЇ ШКОЛИ Ч. 16,

НА РОЗІ WASHINGTON і SUSSEX STREETS, JERSEY CITY, N. J.

Ця школа знаходиться напроти нового будинку У. Н. Союза.

Ці збори відбудуться в честь

A. HARRY MOORE

демократичного кандидата на поновний вибір його Говернором стейту Ню Джерзи.

На цих зборах будуть присутні делегати з отсих місцевостей: TRENTON, PERTH AMBOY, CARTERET, LINDEN, BAYONNE, ELIZABETH, NEWARK, IRVINGTON, PASSAIC, PATERSON, CLIFTON, JERSEY CITY.

Це будуть перші Масові Збори Українців стейту Ню Джерзи. Велика нагода для Українців з НЮ ДЖЕРЗИ показати свою силу.

Головними бесідниками будуть:

Ґовернор MOORE

і мейор міста Джерзи Сіти FRANK HAGUE.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ ДЛЯ ВСІХ.

Хор ім. М. Лисенка під проводом п. А. Ґели відспіває кілька пісень. Українська Банда з Стейплетон, Н. Pl., під проводом п. Січки, відіграє кілька народних пісень. — ПРИХОДІТЬ ВСІ.

Paid by Ukrainian-American Democratic Club of Hudson County.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОЧУТЬ ВІДЗИСКАТИ ЗДОРОВЛЯ,

ЗІЛЛЯ МІЛЕРТОН — ПОМІЧНЕ СРЕДСТВО.

Не вариться — не париться — уживається в природнім стані.

Я і мій чоловік Гарри від довшого часу вічно недомагалисьмо на здоровлю. Від коли уживаємо зілля Мілертон поправилося наше здоровля до сеї степени, що вже ніяких долегливостей не відчуваємо. Ваш Мілертон є знаменитим средством для хорих людей — длятого всім його поручаємо.

CATHERINE and HARRY NIEMREC,
551 Linden Avenue, Johnstown, Penna.

Через 2 роки я терпіла на болі в лівім боці — неначеб хто колов ножем. Ніякі лікарства не помагали. По вжиттю кількох пачок зілля Мілертон болі зовсім уступили і тепер чуюся здорова. Дякую Вам сердечно. Ваш Мілертон поручаю всім знакомим.

ANNA DAMANSKA,
2024 Ruble Street, Chicago, Ill.

Через цілі роки я був тяжко хорий. Болі голови, в грудах і крижах, ослаблення кишок і міхура, вкінци втрата влади в руках і ногах. Не помагали старання многих докторів, ані побут в 2 шпиталях і в санаторії. Майже цілковитий каліка я почав уживати зілля Мілертон. Ваші зілля се зробили, що вже чуюся добре і можу працювати. Прошу сей лист оголосити в газетах, нехай хорі люди довідаються, як дуже помічне є зілля Мілертон навіть в найтяжчих случаях.

John Rozumoski, Green Creek, N. J.

Регулярний ордер Мілертону виносить 2 доляри. Є се вистарчаюча скількість, щоби пересічному хорому запевнити бажані результати в недовгім часі. В замовляючім листі належить долучити 2 доляри готівкою або моні-ордер.

АҐЕНТКА на Port Richmond, S. I., N. Y.: ANNA SCHMIDT, 174 Treadwell Avenue.

АДРЕСА:

J. S. MILLER, Inc., Dep. U.,

62 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ

В. Авраменка з Байон, Н. Дж. під упр. інстр. Алекс. Варениці, ПРИ СПІВУЧАСТИ ТАНЦЮРИСТІВ З НЮ ЙОРКУ І ЕЛИЗАБЕТ

— влаштовує —

БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1931

(SUNDAY, OCTOBER 11, 1931)

В УКР. НАРОД. ДОМІ,
35 W. 19th ST., BAYONNE, N. J.

Баль буде тривати від 4-ої год. попол. до 11-ої год. в ночі.

Вступ для мущин 50 цнт., для женщин 35 цнт.

Добірна музика.

Танцюристи виступлять з кількома українськими танками після програми під проводом учителя Укр. Нар. Танків Алекс. Варениці з Ню Йорку. Програму оголоситься пізніше. — За добру забаву ручить — Комітет. 235-6

ПИШУЧІ МАШИНКИ

Ми маємо на складі нові українські і американські пишучі машинки по $15.00. Ремінґтон Портебл $47.50.

Також даємо на сплати.

НАЙНОВІШЕ RCA VICTOR РАДІО

за $37.50

З ЛЯМПКАМИ.

—o—

МАЄТЕ СТАРИЙ ФОНОГРАФ, хочете щоб грав як новий, купіть голосницю (Савд Бакс) Едісона. Ціна тепер $2.25 (була $12.50).

25 ріжних книжок-байок, буде що читати на цілий рік ....$	3.00
Рекорди Авраменка по	60
Звійки (рольки) на пяно по ..	75
Шкільні свідоцтва, штука	5
Радіо апарати	39.00
Електрична машина до прання	99.00
Електрична Ледівня	165.00
Комбінації, радіо з фонографом	89.00
Фортепяни і пянолі, від	45.00
Фонтанові пера	2.75
Гармонії від 2 долярів до	700.00
Стінний календар на 1932 рік	30
Цукорки „Фортуна Нова зі Львова	
Нові театральні твори (4, кожда інша)	1.00
Український гуцульський годинник	6.25
Гуцульські касетки від $5 до	30.00
Гуцульські ручки до писання	1.25

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ:

201 пісень на пяно зі співами	2.50
300 Танців (міжнародних) скрипка	2.00
128 Пісень і танців на скрипку	2.00
34 Пісень на скрипку, Гайворонського	1.00
Твори Барвінського, на пяно	1.00
Засвистали Козаченьки, співаник	6*
Думка, на скрипку і пяно, Гайворонського	30
Серенада, скрипка і пяно, Гайворонського	30
Служба Божа, 3 голоси і партитура, все розписане, оригінальна ціна $15.00, тепер ..	7.50
Шкільний співанник	75

Повищі річи або каталоґ замовляйте у: 58

SURMA
BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y
(bet. 6 & 7 Sts.)
Phone: DRY DOCK 4-3752.

Прийдіть і подивіться самі

ЩО МОЖНА КУПИТИ В БАЗАРИ ВИСОЧАНСЬКОГО В НЮАРКУ

Найновіщі 1932 RCA VICTOR RADIO

Родимці! Золотих горів Вам не обіцяємо, але те, що найліпші інжинири зробили і тепер чи пізніше Ви самі переконаєтесь, що РАДІЯ, виробу R. C. A. VICTOR, є найліпше будовані і гарантовані на довгі роки, а коли Ви купите собі в нас R. C. A. VICTOR RADIO, то будете певні, що Ви купили то, чого Ви шукали і дістали те, що Вам належиться за Вашого доляра.

А ми від себе даємо Вам як найліпшу запоруку, щодо якости товару, услівя і обслуги (Service), про що можуть посвідчити Вам сотки наших костумерів в околицях Нюарку.

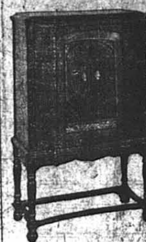

Модель R-55

Люксусове Радіо на десять лямпок, що є окрасою дому, посідає найновіше удосконалення, що контролює тон і голос автоматично. Ціна $178.00 разом з лямпками.

Модель RAE-59

Люксусове Радіо-фонограф комбінейшен, котре автоматично переставляє рекорди і посідає найновіші удосконалення, що може грати найновішого виробу рекорди. Гарний оріховий кабінет сам собою представляє велику вартість, а ціна $350.00 разом з лямпками.

Модель R-11

Гарне Радіо на девять лямпок. Кабінет дуже гарно викінчений і посідає всі найновіші уліпшення, а ціна його є дуже низька, бо лише $119.00 разом з лямпками.

ЦІНИ ІНШИХ МОДЕЛІВ РАДІЯ, КОТРІ У НАС МОЖНА ДІСТАТИ:

R-7	$ 69.50
R-9	89.50
R-50	157.00
RE-73	129.00
RAE-26	247.50
RAE-79	995.00

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ R. C. A. VICTOR

V21064	Моя Паляничка	(співає Барчанівна
	Іван на току	і Давиденко)
V21062	Маруся, полька	
	Нелюбимчик, вальс	Орх. М. Слободзяна
V21063	Моя миленька, танець	
	Танець мого жениха	Укр. Орх. Віктор

РЕКОРДИ ВИДАНІ ПОПЕРЕДНО.

V21046	Хлоп винен	
	Нещастя в хаті	С. Лешак і Ф. Котович
V21030	Хрестини Івана, часть 1 і 2	
		С. Лешак і Ф. Котович
V21013	Весела полька	
	Кохання, вальс	Д. Козел
V21009	Мельник шукає Кумів	
	Красна дівице	Г. Григорчук і Ко.
V21031	Полька Рожкова	
	Українська Думка, ч. 1	Орх. Трембіта
V21054	Українська Думка, ч. 2	
	Полька Катерина	Орх. Трембіта
V21058	Ебба Полька	
	Раз, два, три	Орх. Трембіта
V21025	Шнель Полька	Орхестра
	Коломийка Тернопільська	М. Слободзяна
V21022	Коломийка Скалатська	
	Козак для Старих	Орх. М. Слободзяна
V21014	Аркан	Укр. Орх.
	Гоцулка з коломийкою	Апольського
V21026	Старосвітська коломийка	Укр. Орх.
	Пропив вівці на горівці	Апольського
V21024	По броду, по броду, полька	Укр. Орх.
	Прийди весно, вальс	Апольського
V21019	Мама ся злостить, мазурка	А. Барна і
	Пігнала воли на Буковину	М. Поточак
V21048	А чия то хата з краю	А. Барна і
	Як ям ішов вчера вечер	М. Поточак
V21043	Сонце низенько	
	На війну іду	Мол. з Русінска
V22078	Їхав стрілець	
	І шумить і гудить	Мол. з Русінска

Всі Рекорди по 75 центів з пересилкою, а хто замовить нараз десять рекордів, то тому вишлемо Альбум на десять рекордів даром. Всі замовлення посилайте на понижчу адресу.

Всіщи звертаємось до ВАС з кличем СВІЙ ДО СВОГО, а ми зі своєї сторони стараємось, щоби всі наші костумери були добре обслужені і задоволені, про що ми вже дали богато доказів.

J. WYSOCHANSKY 47 BEACON ST.,
BOOK & MUSIC STORE Tel. Market 2-4130 NEWARK, N. J.

Печеніжинський меламед (учитель) приїхав до Коломиї та мусів там лишитися цілий день. Він передав селянином для жінки: фунт сира, фунт масла, фляшку горівки та пять ринських, щоби справила гарний шабас.

Коли приїхав на шабас, не бачить, щоби жінка щось зварила.

— Ти чому нічого не приготовила на шабас? — Таж я прислав був тобі все, що треба!

Жінка сказала йому, що нічого не дістала.

Жид побіг сердитий до того селянина, яким передав був ті річи для жінки.

— Ти драбе! — кричить жид. — Ти чому не передав моїй жінці того, що я був дав тобі?!

— То правда, — каже селянин. — Та слуайте, що мені приключилося. Я їхав і по дорозі зголоднів, а на нещастя не мав нічого зїсти. Я подумав собі, гріх дати людині вмерти, тому зїв я трошки сира. Та той сир застряг мені в горлі, то я мусів зїсти трохи масла, щоби сир міг зісунутися, куди треба. Щойно тоді зробилося мені недобре, тому я мусів попити горівкою. Потім по тій горівці мені так страшно захотілося їсти, що я зїв ввесь сир і все масло. Одначе мене по тім усім стало так страшно млоїти, що я мусів горівку випити до решти.

— Ти злодію! — кричить меламед. — Ти все випив і зїв, добре! А де є пять ринських?

Селянин обурився:

— А чуєте ви його?! То я вам маю задурно везти сир, масло й горівку з Коломиї до Печеніжина!

Phone: Main 5720.

O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
512 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO
Вечерами: 2732 West 14th Street.
Phone: Prospect 7597.

666

ПЛИН або ПАСТИЛЬКИ усуває біль голови і невральгію в 30 мінутах, здержить простуду в одним дни, малярію в 3-ох днях.
666 МАСТЬ на простуду у дітей.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

1 ФАРМА 400 АКРІВ, великий дім і сад, без інвентаря. Ціна $2,800, третину вплати, решта на легкі сплати. Добра нагода для дому.

2 ФАРМА 260 АКРІВ, 14 штук худоби і ввесь сегорічний збір. Ціна $6,000, дві тисячі вплати, решта на сплати, які самі собі виповісить.

3 ФАРМА 100 АКРІВ, 8 коров, гарні коні і всі забудовання в добрім стані. Ціна $4,000 з сьогорічним збором.

Тепер є дуже добра пора до оглянення фарми. Пишіть по дальші інформації до: 23-

JOHN K. FORD, BATH, N. Y.

МАЛІ ФАРМИ.

Оден акер землі (15 лотів), добра на годівлю курей, також земля при стейтовім Гайвей, добра на газолінову стацію або другий бизнес, в самим місті Whippany, N. J., де є фабрика. Ціна за бизнесовий лот $95, а на други по $50. Услівя купна $10 готівкою, а решта на місячні сплати по $1 на кождий лот. Пишіть до: 23-

SUPERIOR HOLDING CORP.
44 Huntington Terrace, Newark, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

DR. N. M. HNATYSHYN

УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7597.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО

УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.
Урядові години: від 9 до 12 рано; 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.
Telephone: Stevenson 9620.

Herman Turkel

АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других леґальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ДО НАШИХ УКР. ПРИЯТЕЛІВ.
Пригадуємо нашим українським приятелям, що

M. VASA,

одинока УКРАЇНСЬКА аптика, заложена 1889 р.
В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
ще досі існує під ч.
254 COURT STREET,
близько Belmont Avenue.

У тій аптиці продається правдиві, лише ЧИСТІ ліки і всілякі зілля, до яких наші люди привикли. Рецепта, як це кождому відомо, зладжується тут ТОЧНО, СТИСЛО по приписам лікарів. У нас нема дешевих наслідувань або старих ліцитаційних матеріялів, але строго аптичний інтерес багатолітнього досвіду. 223-

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

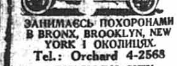

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

Tel. Yonkers 3002.
Res. Tel. Nepperhan 1119
Памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASTINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночі.
Автомобілі до винайму на всякі оказії.

ТАРЗАНІВ СИН. (58)

Після того, як Ковуд продав дівчину Шведам, він зажадав, щоб вони як найскорше кидали його селище й ішли геть, бо він певний, що малпи будуть робити заходи, щоб уратувати дівчину. Та Шведам цього не треба було казати. Вони й самі поспішали геть, щоб скорше знайти шейка. Вони з задоволенням уже підраховували свої заробітки, бо були певні, що шейк їм заплатить добре за дівчину.

—o—

Кілька днів вони йшли джунґлями. Мальбін придивлявся до дівчини й усе більше подобав собі її красу. Нарешті він рішив, що ліпше лишити дівчину собі, ніж продавати її шейкови. Одного вечора, коли вони спинилися на нічліг, Меріем сиділа зажурена в своєму наметі. Вона вже не сподівалася, що Корак вратує її й навіть не думала, що з нею буде. При вході показався Мальбін.

—o—

Меріем злякано схопилася на ноги. Вона не сподівалася появи цього Шведа, що вже давно їй не подобався. Не кажучи ні слова, Швед наблизився до неї, роблячи рукою знак, щоб вона не кричала. Меріем забилася в куток намету, дріжучи з переляку. Брудні руки Шведа потягнулися до неї. Меріем схопилася на ноги, щоб тікати геть з намету. В той час Швед схопив її міцними руками. Вона голосно крикнула.

—o—

Швед заткав їй рот і міцно тримав у руках. Почалася нерівна боротьба. Дівчина напружувала всі свої сили й зручність, щоб вирватися з його цінких рук, та не було сили. Мальбін міцно тримав її, стараючись утримати її в наметі. Її крик почув Янсен. Він став прислухуватися. Янсен почув шелест, а потім відгомін шамотання, що доходив з намету дівчини. Янсен кинувся ратувати дівчину. Почалася ще одна траґедія джунґлів.

—o—